

§90

Delårsrapport augusti för hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN/1125/2023)

Sammanfattning

Regionfullmäktige har i regionplanen beslutat om verksamhetsmål inom ramen för fyra olika strategier; strategi för länets utveckling, strategi för vård, strategi för våra medarbetare samt strategi för ekonomi. Nämnden redovisar åtta prioriterade mål inom de fyra strategierna och totalt 35 verksamhetsmål.

Läkarbesök i öppenvård fortsätter att öka och ligger nu högre än 2019 års nivå. Sjukvårdande behandling fortsätter också att öka och även här ligger man högre än 2019 års nivå.

Antal vårdtillfällen och antal vård dagar inom slutenvården ligger på en högre nivå än föregående år, men lägre än 2019. Under perioden juni-augusti 2023 har Östersunds sjukhus haft i genomsnitt 10 vårdplatser fler per dygn än motsvarande period 2022.

De indirekta vårdkontaktarna har minskat jämfört med samma period föregående år. En indirekt vårdkontakt kännetecknas av att patienten ej är närvarande, den ska kunna knytas till en enskild patient och den ska vara kostnadsfri för patienten.

Sjukfrånvaron fortsätter att minska. Ackumulerat till och med augusti är den samlade sjukfrånvaron 5,7% för Hälso- och sjukvården. Det är framför allt inom intervallet 2-14 dagar samt 15-30 dagar som sjukfrånvaron minskar.

Budgetavvikelsen för nettokostnader för perioden januari-augusti uppgick till -351 mkr för Hälso- och sjukvårdsnämnden. Avvikelsen fördelas på en positiv intäktsavvikelse om 106 mkr samt en negativ bruttokostnadsavvikelse om -457 mkr.

Den negativa kostnadsavvikelsen beror främst på ökade kostnader för personal inklusive inhyrd personal, köpt riks- och regionvård, läkemedel samt verksamhetsanknutna tjänster. Övriga kostnadsposter har mindre avvikelser eller ligger i nivå med budget.?

Hittills har 67 mkr fördelats på olika nationella satsningar inom Hälso- och sjukvårdsnämnden, bland andra; Förlösningvård och kvinnors hälsa, Nära vård och ökad kvalitet, Vårdens medarbetare och vidareutbildning, Ökad tillgänglighet samt Psykisk hälsa.

Den prognostiserade avvikelsen gentemot budget som i juni beräknades till -340 mkr har nu justerats till -475 mkr, fördelat enligt nedan.

Avvikelse Mkr

Personalkostnader -273

Kostnader för inhyrd personal -236
Köpt riks- och regionvård -64
Läkemedel -60
Summering av övriga avvikelser -41

Under sommaren har Östersunds sjukhus producerat mer akut vård än det uppskattade behovet. Framför allt under första delen av sommaren fanns ett högt akutinflöde av patienter som innebar att extra operationssalar och vårdplatser hastigt öppnades. Den extra personal som har krävts för att bemanna operationssalar och vårdplatser har till stor del bestått av inhyrd personal.

Socialstyrelsens riktvärde för somatiska vårdplatser och beläggingsgrad har visat att en mindre uppjustering av antal disponibla vårdplatser på Östersunds sjukhus är nödvändig. Tillsammans med IVO:s tillsyn av akutsjukvården vid Östersunds sjukhus (där det konstaterats att för få vårdplatser hållits öppna) har det varit nödvändigt att prioritera att ett adekvat antal vårdplatser finns tillgängliga för att täcka länsinvånarnas behov av slutenvård, såväl planerad som oplanerad. Eftersom det råder brist på sjuksköterskor innebär även det att behovet av inhyrd personal ökar.

Den tidigare prognosen från i juni tog inte fullt ut hänsyn till skärpta regler om dygnsvila eftersom alla effekter då inte var kända. Allt eftersom fler scheman nu fastställs visar det sig dels att fler väljer att lämna sina anställningar och dels att det går åt mer resurser för att få ihop scheman. Det påverkar både kostnaderna totalt för bemanning och volymerna för inhyrd personal i en negativ riktning.

Allt ovan sammantaget, och därtill den inhyrning som behövs för att fullfölja den tidigare upprättade treårsplanen för att omhänderta den uppskjutna vården, har ett större behov av inhyrd personal än tidigare beräknat utkristalliserat sig. Det bedöms att denna ökning är nödvändig för att upprätthålla nödvändig vård.

Ytterligare orsak till justerad prognos är att beslut om särskilda lönesatsningar för läkare och undersköterskor tillkommit motsvarande ca 16 mkr för innevarande år.

Utfallet av prestationsbaserade medel för tillgänglighet har varit lägre än förväntat, vilket innebär lägre intäkter med cirka 10 miljoner på helårsbas.

I prognosen ligger även högre kostnader för läkemedel och köpt riks- och regionvård sedan tidigare.

Hälso- och sjukvårdsnämnden konstaterar den negativa budgetavvikelsen inom nämndens ansvarsområde. Snabba förändringar i omvärlden, såsom stigande inflation, ökande pensionskostnader och nya regler för dygnsvila gör det svårt att sätta ett direkt besparingskrav samtidigt som hälso- och sjukvården, enligt hälso- och sjukvårdslagen och patientlagen, ska

bedriva en patientsäker vård som upprätthåller en hög tillgänglighet.

Utifrån den negativa helårsprognosen för hälso- och sjukvårdsnämnden så har nämnden vid flera tillfällen under året efterfrågat åtgärder för en ekonomi i balans (HSN/5/2023, HSN/577/2023 och HSN/570/2023). Tyvärr ser inte åtgärderna ut att få effekt under innevarande år, främst på grund av de faktorer som återges ovan. Bedömningen är att det inte är realistiskt att återställa det upparbetade underskottet under innevarande år men en långsiktig plan på återställandet ska tas fram av verksamheten och redovisas vid nämndens sammanträde i oktober 2023.?

Förslag till beslut

1. Delårsrapport augusti 2023 för hälso- och sjukvårdsnämnden godkänns.

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionstyrelsen

2. Hälso- och sjukvårdsnämnden konstaterar den kraftigt försämrade budgetprognosen, som bland annat härrör från snabba förändringar i omvärlden såsom stigande inflation som bidragit till kraftigt ökade kostnader för regionen, t.ex. pensionskostnader. Nämnden har under året fattat beslut om resultatförbättrande åtgärder (HSN/570/2023, HSN/577/2023 och HSN/5/223) som dock inte fått tillräcklig effekt. Nämnden bedömer att det inte är realistiskt att återställa det upparbetade underskottet under innevarande år och föreslår regionstyrelsen att föreslå regionfullmäktige att tillskjuta ytterligare medel till hälso- och sjukvårdsnämnden 2023 för att klara en ekonomi i balans, alternativt tillåta att hälso- och sjukvårdsnämnden går med underskott under 2023.

Yrkanden

Katarina Nyberg Finn (S) gör följande tilläggsyrkande:

"I arbete med att prioritera kostnadsminskningar inom verksamheten utses en politisk arbetsgrupp bestående av presidiet som deltar i dialogen med verksamheten för att utveckla en långsiktig åtgärdsplan för en ekonomi i balans."

Magnus Rönnerfjäll (C) och Jennie Klaesson (M) yrkar bifall till Katarina Nyberg Finns tilläggsyrkande.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på regiondirektörens förslag i två punkter och finner dem antagna.

Ordföranden ställer proposition på sitt egna tilläggsyrkande och finner det antaget.

Beslut

1. Delårsrapport augusti 2023 för hälso- och sjukvårdsnämnden godkänns.

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionstyrelsen

2. Hälso- och sjukvårdsnämnden konstaterar den kraftigt försämrade budgetprognosen, som bland annat härrör från snabba förändringar i omvärlden såsom stigande inflation som bidragit

till kraftigt ökade kostnader för regionen, t.ex. pensionskostnader. Nämnden har under året fattat beslut om resultatförbättrande åtgärder (HSN/570/2023, HSN/577/2023 och HSN/5/223) som dock inte fått tillräcklig effekt. Nämnden bedömer att det inte är realistiskt att återställa det upparbetade underskottet under innevarande år och föreslår regionstyrelsen att föreslå regionfullmäktige att tillskjuta ytterligare medel till hälso- och sjukvårdsnämnden 2023 för att klara en ekonomi i balans, alternativt tillåta att hälso- och sjukvårdsnämnden går med underskott under 2023.

3. I arbete med att prioritera kostnadsminskningar inom verksamheten utses en politisk arbetsgrupp bestående av presidiet som deltar i dialogen med verksamheten för att utveckla en långsiktig åtgärdsplan för en ekonomi i balans.

Anteckning

Jennie Klaesson (M), Mats E Nilsson (M), Johan Looock (M), Magnus Rönnerfjäll (C), Peter Johansson (C) och Ted Länsberg (SD) deltar inte i beslutspunkt 1).

Magnus Rönnerfjäll (C) lämnar följande protokollsanteckning:

"Då handlingar till tertialrapport T2 las på bordet idag den 21/9 så anser vi att det inte är rimligt att kunna fatta beslut om rapporten då vi inte hunnit läsa in sig på ärendet i god tid samt haft möjlighet att diskutera detta i våra partigrupper. Vi vill också vara tydlig med att i sammanhanget ge all heder till tjänstemännen som föredrog ärendet väldigt bra givet förutsättningarna."

Expedieras till

Regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsdirektör, ekonomidirektör, divisionschefer, förvaltningscontroller

Beslutsunderlag

- Delårsrapport augusti 2023 HSN
- Tjänsteskrivelse Delårsrapport augusti 2023

Paragrafen är justerad